

Een dagje naar het strand

Vonnis van de Amsterdamse rechtbank van 6 februari 2008 (Willem-Alexander, Máxima, Amalia en Alexia tegen Party)

De Amsterdamse rechtbank heeft in februari 2008 vonnis gewezen in een procedure die Willem-Alexander, Máxima, Amalia en Alexia tegen het weekblad Party voerden (vindplaats: *LJN: BC3781*). Het ging om foto's van Máxima en haar dochters Amalia en Alexia op het Wassenaarse strand, tussen het overige strandpubliek.

De foto's waren gemaakt door een toevallig daar aanwezige fotograaf. Er was dus geen sprake van stalking, en de foto's zijn op zichzelf onschuldig van aard. Party heeft betoogd dat haar lezers het leuk vinden om te zien dat Máxima ook gewoon moeder is.

De rechter is van oordeel dat het publiceren van de foto's onrechtmatig is, en dat Máxima, Amalia en Alexia schade hebben geleden ter hoogte van € 1.000,= per persoon. De overwegingen van de rechter zijn interessant. De rechtbank stelt voorop dat publieke figuren aandacht van de media hebben te dulden, maar toch ook weer niet vogelvrij zijn. De media hebben geen toestemming nodig om foto's te plaatsen die een bijdrage aan het publiek debat leveren. In dat geval kan het recht op bescherming van de privacy van het kroonprinselijke paar en hun dochters minder

zwaar wegen dan het recht op vrijheid van meningsuiting van de media. De foto's die zijn gepubliceerd in Party leveren echter geen bijdrage aan het publiek debat. Dat lezers van Party het 'leuk' vinden om te zien dat Máxima ook 'gewoon moeder is' is geen rechtvaardiging voor een inbreuk op de privacy van Máxima en haar twee dochters, aldus de rechter.

Vervolgens beoordeelt de rechter de omstandigheden waarin de foto's zijn gemaakt, en kwalificeert het dagje strand als 'een moment van huiselijkheid buiten de deur waarbij zij niet bedacht hoeven te zijn dat er foto's op dat moment worden gemaakt die vervolgens worden gepubliceerd'. Dat is een verschil met foto's van Willem-Alexander en Máxima op de tribune bij het Olympisch schaatsen in Turiijn, en met foto's van hen bij de intocht van Sinterklaas in Wassenaar. Dat zijn volgens de rechter duidelijk publieke evenementen, waarbij de kroonprinselijke familie heeft te dulden dat er foto's van hen worden gemaakt en gepubliceerd.

Censuur? Deze keer niet

Twee jaar geleden werd Privé voor het publiceren van foto's van de strandvakantie van het kroonprinselijk paar in Porto Ercole nog verboden om gedurende twee jaar foto's te publiceren van privé-situaties waarin het kroonprinselijk paar en prinses Amalia niet optreden in het kader van hun publieke taken, voorzover er geen sprake is van een maatschappelijk relevante privé-aangelegenheid én de publicatie daarover een bijdrage levert aan een publiek debat over een kwestie van algemeen belang. Dat vonnis tegen Privé (vindplaats: *LJN AV7581*) riep op dit punt nogal wat vragen op, omdat zo'n algemeen verbod vooraf leek op censuur. En censuur is verboden.

Ook in deze zaak tegen Party vorderde de kroonprinselijke familie weer zo'n verbod voor twee jaar. Deze keer wijst de rechter die vordering af. De motivering is zeer kort. In dit geval was geen sprake van veelvuldige inbreuken op het privé-leven van de kroonprinselijke familie door Party, aldus de rechter. Een verbod voor de toekomst acht de rechtbank op dit moment dan ook een te grote beperking van de vrijheid van meningsuiting.

Commentaar

Deze uitspraak is in lijn met het belangrijke arrest van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens van 24 juni 2004 over prinses Caroline en de Duitse roddelpers. Foto's die in de roddelpers worden afgedrukt zijn vaak gemaakt zonder toestemming en door iemand constant lastig te vallen, hetgeen een zeer sterk gevoel van inbreuk op het privé-leven of zelfs vervolging met zich meebrengt, aldus het Hof. Daarbij achtte het Hof van belang dat het enige doel van het afdrukken van de foto's bestaat in het bevredigen van de nieuwsgierigheid van een bepaald publiek, en dat hiermee geen bijdrage wordt geleverd aan 'een debat van algemeen belang'. Van de zeven rechters die in Hof zaten, gaven er twee een afwijkende opinie. Ze steunden weliswaar de conclusie dat de bescherming van de privacy van prinses Caroline in Duitsland onvoldoende gewaarborgd was, maar verzetten zich tegen de vaststelling van het Hof dat van doorslaggevend belang is dat nieuws over prinses Caroline geen debat van algemeen belang dient. Er was immers – volgens deze twee rechters – bij een groot publiek belangstelling voor het wel en wee van de high society, en daarmee draagt informatie over dergelijke personen wél bij aan een debat van algemeen belang. In deze redenering krijgt de vrijheid van meningsuiting meer ruimte, en het eindresultaat kan na een belangenafweging toch hetzelfde zijn.

Bij de uitspraak over de foto's van het bezoek aan het Wassenaarse strand is overigens nog wel een vraagteken te plaatsen. Is een bezoek aan een Nederlands strand van Máxima, Amalia en Alexia inderdaad 'een moment van huiselijkheid buiten de deur waarbij zij niet bedacht hoeven te zijn dat er foto's worden gemaakt en gepubliceerd'? In ieder geval maakt dit vonnis duidelijk dat Willem-Alexander en Máxima zich niet kunnen beroepen op hun privacy als ze bij publieke evenementen aanwezig zijn. Dat is mijns inziens een terechte verruiming van het arrest over prinses Caroline, dat geen onderscheid maakte naar het soort evenement waarbij een beroemdheid wordt gefotografeerd.

Otto Volgenant – gepubliceerd op Mediareport.nl op 10 maart 2008